

KOMPLIKACE PO ZAVEDENÍ HLASOVÝCH PROTÉZEK PROVOX U LARYNGEKTOMOVANÝCH PACIENTŮ NA ORL KLINICE FN OLOMOUC

Polášková Simona, MUDr. Brož M., Ph.D.

Klinika otorinolaryngologie a chirurgie hlavy a krku, FN Olomouc

Univerzita Palackého
v Olomouci

ÚVOD

Laryngektomie je radikální resekcí výkon, při kterém se odstraňuje celý hrtan. Tento výkon bývá indikován z důvodu maligních onemocnění v oblasti krku, nejčastěji karcinom laryngu. Tímto výkonem se přerušuje kontinuita dýchacích cest a pacient ztratí schopnost verbálně komunikovat. Momentálně existují 3 možnosti náhrady hlasu – jícnový hlas, elektrolarynx a implantace hlasové protézy do tracheoesofageální píštěle. Hlasovou protézkou lze do píštěle implantovat primárně, tedy ihned během samotné laryngektomie, nebo sekundárně, tedy s časovým odstupem od samotné laryngektomie.

Po zavedení hlasové protézy může dojít k různým komplikacím, které narušují činnost protézy. Mezi tyto komplikace patří protékání a obtékání hlasové protézy, problémy s fonací, granulace v tracheostomatu, vypadnutí hlasové protézy, infekce v tracheoesofageální píštěli a recidiva nádorového onemocnění.

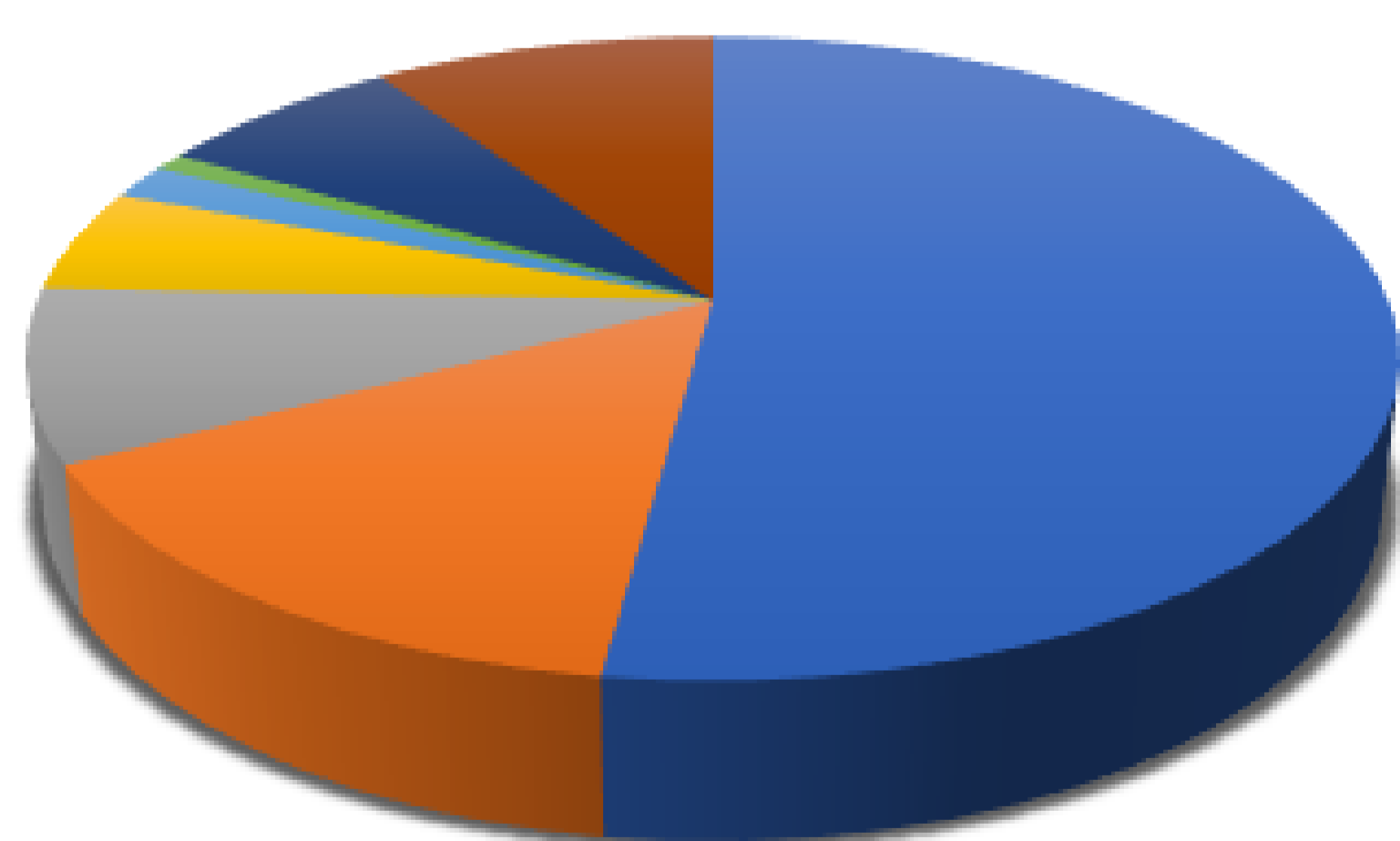
CÍLE

Cílem této práce je zhodnocení výskytu jednotlivých komplikací po primárních a sekundárních implantacích hlasové protézy.

METODIKA

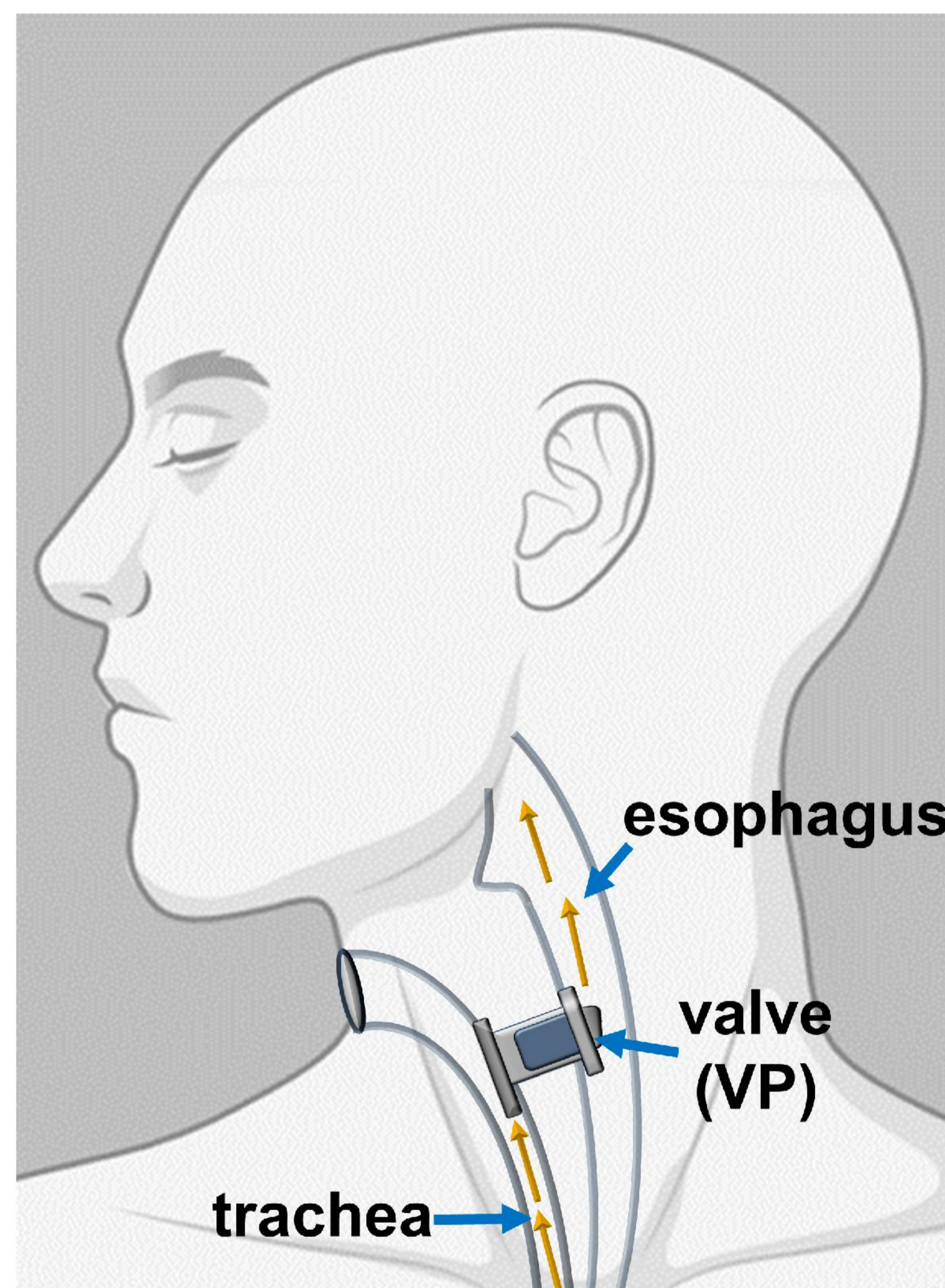
Do retrospektivní studie bylo zařazeno v období 5/2016-2/2022 celkem 35 pacientů, z toho 22 pacientů po primární implantaci hlasové protézy a 13 po sekundární implantaci.

Důvody výměny hlasových protézek

■ protékání	■ obtékání
■ problémy s fonací	■ vypadnutí
■ recidiva ca	■ infekce
■ prevenice (imunosuprimovaná p)	■ granulace

Graf 1. - Četnosti důvodů pro výměnu hlasové protézy

Obr. 1. – Fungování hlasové protézy při tvorbě hlasu
Zdroj: <https://www.mdpi.com/2076-0817/9/10/793/htm>

VÝSLEDKY

U pacientů po primární implantaci hlasové protézy bylo nutno vyměnit první implantovanou protézkou průměrně po 148 dnech. U pacientů po sekundární implantaci byla výměna první implantované hlasové protézy nutná po 123 dnech. Celkově průměrná doba výdrže protézy bez komplikací po primárních implantacích byla 132 dní, po sekundárních implantacích 125 dní. Celkem bylo provedeno 123 výměn. Průměrně došlo k 2,2 výměnám za rok (u prim. 1,9 výměn, u sek. 2,4 výměn).

Nejčastější komplikací, pro kterou byla výměna nutná, bylo protékání hlasové protézy v 52% (u primárních 63%, u sekundárních 49%). Dalšími častými komplikacemi bylo obtékání v 15% (u primárních 9%, u sekundárních 17%), tvorba granulací v tracheostomatu v 9% (4% u primárních, 11% u sekundárních), problémy s fonací v 9% (8% u primární, 9% u sekundární) a vypadnutí protézy v 5% případech (8% u primárních, 4% u sekundárních). Mezi méně časté příčiny patří infekce v 1 případě, recidiva tumoru ve 2 případech. U jedné pacientky na imunosupresivní léčbě došlo k 8 preventivním výměnám.

ZÁVĚR

Hlasové protézy po primární implantaci měly delší životnost a zároveň i menší počet komplikací než hlasové protézy po sekundární implantaci. Nejčastější komplikací bylo protékání.